

Akademie věd ČR udělila titul DSc.

Vědecký titul doktor věd (ve zkratce DSc.) uděluje Akademie věd ČR od r. 2003 vědeckým osobnostem jako výraz jejich zvláště vysoké kvalifikace prokázané vytvořením závažných, vědecky originálních prací důležitých pro rozvoj bádání v určitém vědním oboru a charakterizujících vyhraněnou vědeckou osobnost. Titul DSc. je udělován na základě rozhodnutí Vědecké rady AV ČR, které je podloženo výsledky náročného řízení. Ve středu 26. 5. 2010 převzalo diplomy doktora věd z rukou předsedy AV ČR prof. Ing. Jiřího Drahoše, DrSc., 13 jeho nositelů.

Systémy akademických titulů, hodností nebo stupňů se vytvářely po dlouhou dobu a v různých jazykově-kulturních oblastech nabyly odlišné podoby. Navíc stále procházejí různými úpravami. V mnoha vyspělých zemích však existuje v návaznosti na základní vědeckou hodnost (nejčastěji Ph.D.) vyšší stupeň doktora věd, který se uděluje vědeckým osobnostem a jehož důležitou funkcí je také vytvoření patřičného standardu používaného při výběru vhodných uchazečů na různá místa (univerzity, výzkumné instituce, management mezinárodních organizací apod.). To platí např. ve Francii, kde se uděluje vědecká hodnost HDR, ve Velké Británii a v současných i bývalých zemích jejího Spole-

čenství je to vědecká hodnost DSc., která je respektována v ostatních anglosaských zemích i v USA. V Irsku, v Nizozemsku, ve Finsku a Maďarsku je možno získat vědeckou hodnost DSc., v Polsku Dr.hab., v Německu Dr.habil., ve Švýcarsku Dr.sc. apod.

Vědecká rada Akademie věd ČR, která rozhoduje o udělení titulu DSc., si již od počátku uvědomovala, že je třeba dbát na vysokou úroveň tohoto titulu, a tím přispět k jeho prestiži a přijetí ve vědecké obci. O vědecký titul doktor věd projevíli zájem nejen pracovníci AV ČR, ale i vědecké osobnosti z vysokých škol a dalších výzkumných institucí a také vědci ze zahraničí.

Nositelé titulu DSc. v r. 2010 a názvy jejich disertačních prací:

RNDr. Radan Slavík, Ph.D., DSc. – Ultrafast all-optical signal processing;
RNDr. Jiří Buršík, CSc., DSc. – Microstructure of selected structural materials;
RNDr. Libor Matějka, CSc., DSc. – Polymer networks – from „ideal“ to organic-inorganic networks;
prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc. – Evropské mezinárodní právo soukromé;
PhDr. Martina Hřebíčková, Dr., DSc. – Lexikální a dispoziční přístup k pětifaktorovému modelu osobnosti;
doc. MUDr. David Sedmera, Ph.D., DSc. – Vývoj komorového myokardu;
prof. JUDr. PhDr. Karolína Adamová, CSc., DSc. – První česká federativní ústava z roku 1619;
prof. MUDr. Stanislav Filip, Ph.D., DSc. – Kmenové buňky a jejich příspěvek v léčbě nádorových onemocnění;
PD RNDr. Stanislav Kopriva, Ph.D., DSc. – 5'-adenyl sulfát reduktáza – klíčový enzym asimilace síry v rostlinách;
doc. RNDr. Oldřich Semerák, Dr., DSc. – K některým vlastnostem polí černých děr;
PhDr. Jan Gebhart, CSc., DSc. – Velké dějiny zemí Koruny české (1938–1945),
Michal Šumbera, CSc., DSc. – High energy nuclear physics and multiparticle dynamics;
doc. RNDr. Petr Bouř, CSc., DSc. – Simulations of protein vibrational spectra.

Více na <http://www.avcr.cz>.

František Kuřina a kolektiv: Matematika a porozumění světu

Ne každý absolvent českého školství má v životě štěstí a může rozvíjet svůj talent na špičkové úrovni právě v oboru, který si zvolil jako své životní poslání. Naprostá většina lidí se ve svém zaměstnání musí rozhodovat i podle informací z jiných oborů. Jenom s těmito informacemi poté může např. ekonom bez biologického vzdělání do jisté míry správně rozhodnout v ekologické kauze a biolog uvažovat matematicky (ekonomicky). Jakým způsobem je možné postupovat, aby se děti nebály matematiky a laická veřejnost matematiku bez předsudků přijala jako součást každého vzdělaného člověka, napovídá i publikace *Matematika a porozumění světu*.

Z knihy sálá nesmírně příznivý postoj autorů k tomuto oboru. Praktické dlouholeté zkušenosti matematika Františka Kuřiny jsou v celé publikaci velmi zřetelně patrné. Většina čtenářů pravděpodobně přesto knihu nepřečte „bez dechu“ od začátku do konce. Věřím však, že každý vytrvalý a trpělivý zájemce v ní najde poznání, které ho potěší a v budoucnu přispěje k jeho přesnému a efektivnímu rozhodování. Knihu lze doporučit zejména rodičům žáků a studentů a učitelům všech stupňů škol. Ti všichni v ní najdou celou řadu konkrétních postupů, námětů, důka-

zů a matematických příkladů, které zpřehledňují a usnadňují pochopení obtížnějších částí matematiky i nematematických vědních oborů. Velmi příjemná je část s poznámkami o historii matematických objevů. Autorům publikace se podařilo vyhledat množství praktických příkladů, kdy právě matematika přispěla či přispívá k pochopení potřebných souvislostí lidských činností. Lze souhlasit s jejich tvrzením, že tato kniha není učebnicí, a přesto všechny zájemce učí – zejména hledat zdroje inspirace pro vlastní práci a tolik potřebné mezipředmětové a mezioborové souvislosti.

Jestliže ovšem matematik požaduje např. po biologovi, aby si budoval vztah k matematice – musí si i každý matematik vybudovat určitý vztah k biologii. Takový přístup je dlouhodobý a není bezkonfliktní ani snadný. Drobným klopýtnutím se nevyhnuli ani autoři publikace. V časopise *Živa* se zmíním pouze o některých dílčích biologických nepřesnostech, ke kterým např. patří zařazení nejnápadnějších částí jazykovitých květů z úboru sedmikrásky mezi okvětní lístky (str. 160). Rovněž přílišné zdůrazňování souměrnosti živočichů na str. 255 a 256 (bez doplňujících údajů) považuji za zavádějící, neboť pohybuji-

se živočich není rovinově souměrný. Kromě toho některé vnitřní struktury živočichů nejsou párové (např. člověk má v těle nesouměrně uloženu celou řadu orgánů atp.). Nejvíce rozporuplným (byť ojedinělým) tvrzením celé publikace je věta na str. 150: „Matematika nepopisuje ani přírodu, ani společnost, matematika je konstruovaná realita.“ I kdybych považoval výrok za pravdivý, právě taková tvrzení mohou u veřejnosti navozovat dojem, že matematika je umělé prostředí, bez kterého se v praktickém životě obejdeme. Přitom existují desítky příkladů, kdy právě s pomocí matematiky a matematických symbolů popisujeme přírodní jevy.

Přes uvedené poznámky publikace přináší mnoho námětů, které mohou ovlivnit určité negativní stereotypy lidí v přístupu k matematice samotné. Publikace má v podtitulu *Setkání s matematikou po základní škole*. Přáním autorů je, aby se s matematikou rádi setkávali žáci středních škol, studenti vysokých škol a zejména nejširší laická veřejnost nejružnějšího věku i profesí – a s přispěním většiny se změnil mnohdy negativní pohled na matematiku (a často i na význam skutečného vzdělání) u současných skeptiků. Ústup od snahy více pochopit matematiku a každý jiný konkrétní obor (v rámci oboru jiného) je třeba chápat jako ústup od vzdělání obecně. S publikací *Matematika a porozumění světu* zcela jistě nepochopíme celý svět, ale část vesmíru v nás a kolem nás více nebo přesněji pochopit můžeme.

**Academia, Praha 2009, 336 str.
Cena 360 Kč**